

“Гастелло орта мектебі” ММ

8-А сынып

Тарих пәнінің мұғалімі

Нурмагамбетова Данагул

Манарбековна

Қазақстан тарихы

Психологиялық дайындық

*Мейірімді жүрекпен,
Ақпейілді тілекпен,
Амандасып алайық,
Бір жадырап
қалайық!*

Сабақтың барысы

Сабақтың тақырыбы

*Исатай Тайманұлы
мен Махамбет
Өтемісұлы бастаған
халық-азаттық
қозғалыс*

Сабақтың мақсаты:

- **Білімділік:** Исатай мен Махамбет бастаған Кіші жүз қазақтарының көтерілісінің шығу себебі, алғышарттары мен барысы жайлы жан-жақты бағдар беру;
- **Дамытушылық:** Оқушылардың ақыл-ойын, байқағыштық қабілеттерін дамыта отырып, сана-сезімін ояту.
- **Тәрбиелік:** Оқушылар бойында өз жеріне, еліне деген сүйіспеншілікке баулу, оның қадір-қасиетін ұғынуға тәрбиелеу.

Үй тапсырмасын тексеру

Миға шабуыл

1. Қазақтардың Жайықтың оң жағалауына көшуінің негізгі себептерін атап шығындар.
2. Қазақтардың Жайықтың оң жағалауына өту үрдісі қалай жүрді?
3. Жәңгір хан туралы әңгімелеп беріндер.
4. Жәңгір хан басқарып тұрған жылдары қандай елеулі өзгерістер болды?

5. Хан қандай мәдени -ағарту жұмыстарын жүргізді?

6. Жәңгір хан қайтыс болғаннан кейін Бөкей Ордасында қандай өзгерістер орын алды?

7. Жәңгір хан қазақтардың экономикалық, қоғамдық және рухани өмірінде қандай рөл атқарды?

Картамен жұмыс

Ішкі Бөкей Ордасының құрылуы

Қазақтың
шұрайлы
жерлерін
иемденуді көздеді

Қазақтардың
малдарын айдап
әкетіп, бейбіт
ауылдарды
тонады

Ресей
империясы

Қазақ хандары
мен сұлтандарды
өлкенеті тіретіне
айналдырды

Өз жерінде көшіп
қоныға тыйым
салды, алым
салық көбейді

Жаңа сабақ:

*Исатай Тайманұлы мен
Махамбет Өтемісұлы
бастаған халық-азаттық
қозғалыс*

Ұғымдар мен терминдер

Жалға беру – жер не мүлікті уақытша пайдалану үшін жалға беру.

Фискаль – іс-әрекеттің, негізінен алғанда қаржының жұмсалу заңдылығын қадағалайтын шенеунік

Басталуы:
1836-1838ж
Ішкі Ордада

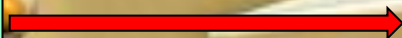
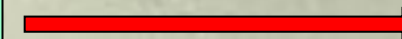
Себебі: Жәңгір
ханның
әділетсіздігі, алым
салықтың
көбейуі, халық
жағдайының
нашарлауы.

***Исатай Тайманұлы мен
Махамбет Өтемісұлы
бастаған
халық-азаттық қозғалыс***

**Қозғаушы
күштері
шаруалар**

Нәтижесі:
жеңіспен
аяқталды,
ұйымдаспаған,
күш тең емес

К
ө
т
е
р
і
л
і
с
с
е
б
е
п
т
е
р
і

1. Шаруалардың жерден айырылуы

2. Алым-салықтың көбейтілуі

3. Халықтың малдан, жерден, еркінен айырылуы

4. Шаруалардың өз жерінде, ата-баба жерінде отырып айып төлеуі

5. Жәңгір хан салған салықтар түрінің көбеюі

Сипаты - отаршылдыққа, феодалдық
озбырлыққа
қарсы болды.

Көтерілістің басшылары:
Исатай Тайманұлы,
ақын Махамбет Өтемісұлы,

Халық көтерілісін елге белгілі беделді батырлар басқарды

Исатай Тайманұлы
(1791-1838)

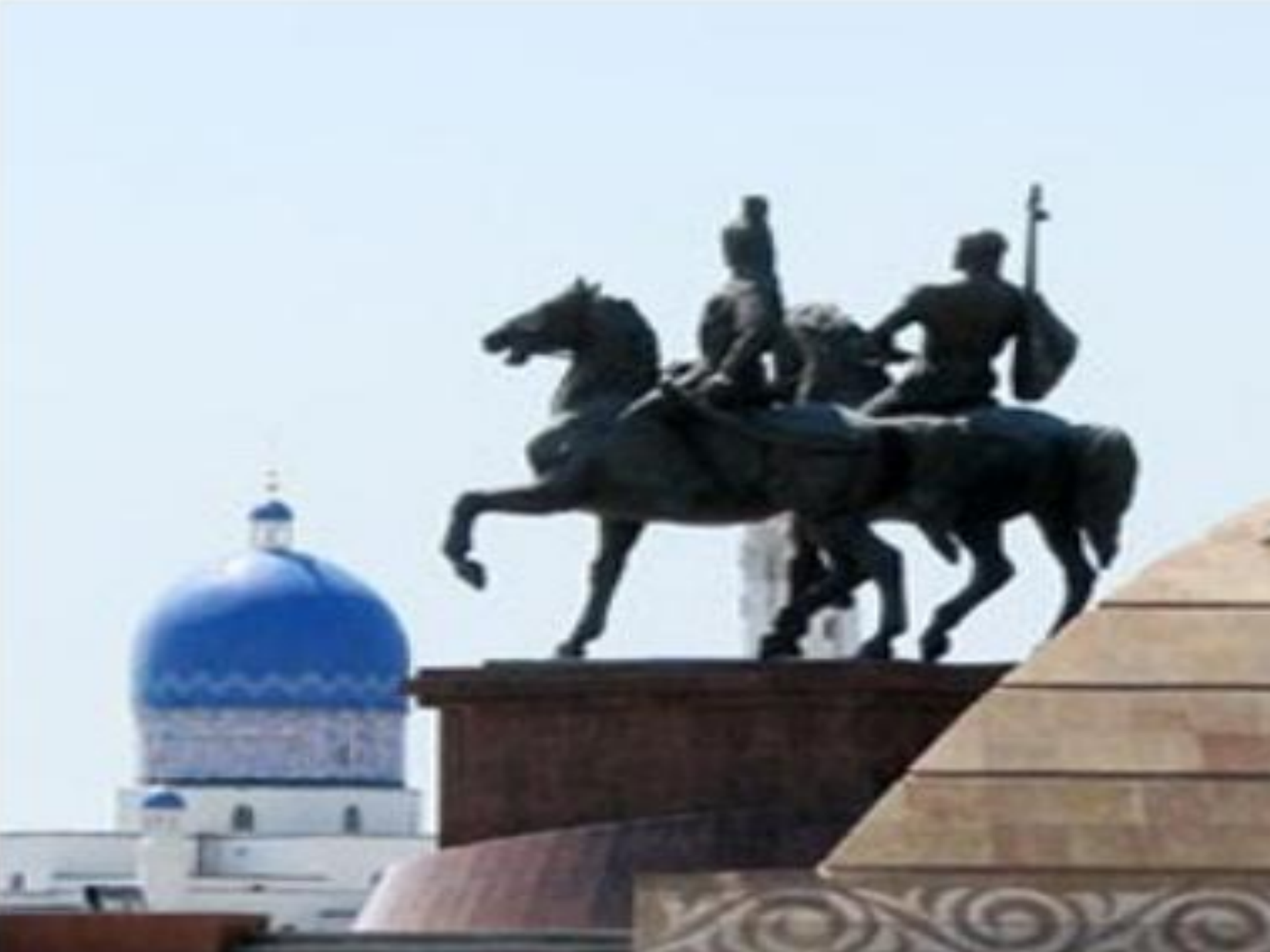

Махамбет Өтемісұлы
(1804-1846)

Жылдарда сөйлейді

- 1836-1838 жж -
- 1791-1838жж -
- 1837жылы қазан айы-
- 1837жыл 15 қараша –
- 1838жыл 12 шілде –
- 1846 жылы -
- Бөкей хандығында аса ірі халық-азаттық көтеріліс болып өтті.
- Исатай Тайманұлының өмір сүрген жылдары
- Исатай Тайманұлы бастаған көтерілісшілер хан ордасына он шақырымдай жақын қалды.
- Тастөбеде кескілескен қанды шайқас болып өтті.
- Қиыл және Ақбұлақ өзендерінің бойында шешуші шайқас өтті.
- Махамбет Өтемісұлы қазаға ұшырады.

Тест жұмысы

- 1. Бөкей Ордасында болған көтерілістің мақсаты айқын көрінеді:
- А) Махамбеттің өлеңдерінде В) Исатайдың старшындар съезінде сөйлеген сөзінде
- С) Көтерілісшілердің патшаға жазған үндеуінде
- 2. 1837 жылы хан сарайын қоршауға алғандағы көтерілісшілердің саны
- А) 10 мың В) 5 мың С) 2 мың
- 3. Исатай қаза тапқан шайқас:
- А) Тастөбе В) Ақбұлақ С) Теректіқұм
- 4. Исатайдың подполковник Геке мен Жәңгірдің біріккен әскерімен шайқасы болды
- А) 1836 ж. Қазанда В) 1837 ж. Қазанда С) 1837 ж. қарашада
- 5. Исатай көтерілісін тездетіп басуға әсер еткен жағдай
- А) Кенесары қозғалысының Кіші жүзді шарпуы В) Көтерілісшілер санының көбеюі
- С) Тастөбе түбіндегі көтерілісшілердің жеңілісі
- 6. Патша үкіметінің Исатайды ұстап берушіге белгіленген сыйдың мөлшері
- А) 2000 сом В) 1000 сом С) 500 сом
- 7. 1837 жылы қазанның 15 де Исатай мен Махамбет бастаған қол Теректі құмда кімнің ауылын ойрандады
- А) Баймағамбет сұлтанның В) Жәңгір ханның С) Балқы бидің
- 8. Патшаны қолдаушылардың ұйымдастыруымен М.Өтемісұлы өлтірілді
- А) 1838 жылы В) 1842 жылы С) 1846 жылы

Тест жауабы

1- A

2- C

3- B

4- C

5- A

6- B

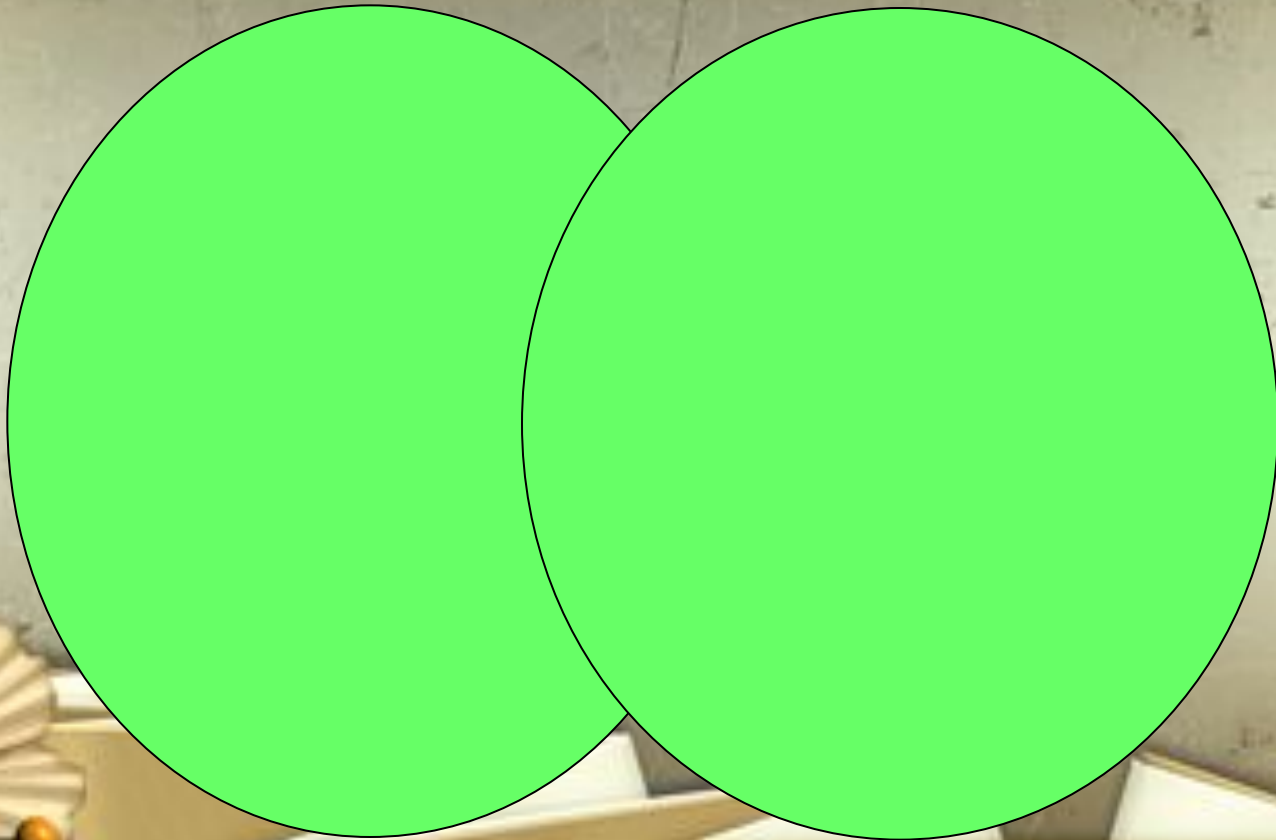
7- C

8- C

Тарихи диктант

..... жылдары Ішкі Ордада
..... бастаған көтеріліс
болды. Көтерілістің басты қозғаушы
күші болды. Исатайды
тірідей ұстағандарғасом,
басын әкелгендергесом тігілді.
Махамбет қапыда қаза
болған.

Венн диаграмма

Үйге тапсырма:

*§ 18 Сұрақтар мен
тапсырмаларды орындау.*

Реферат жазу

Бағалау

HASSAN TAYEB AL-SAYED

